RUBRICA AFONULUI

De la „gândește liber”, până la imnurile generației... PROhab

(Mircea Bunea, 14 decembrie 2005)

Motto: „Pentru viitor sau pentru trecut, pentru vremurile când se va putea gândi liber... Pentru când adevărul va exista, iar ceea ce a fost nu va putea fi prefăcut. Din epoca noastră, din epoca dublei gândiri... noroc! (George Orwell)

Pentru că atâta i-a dus capul, dar și pentru că n-aveau chef de complicații inutile și contraproductive, comuniștii reușiseră să „rezolve” problema gândirii libere în stilul lor caracteristic: pumnul în gură. Care, în varianta trasă în ciocolată a expresiei ce-i în gușă și-n căpușă, se traducea de cele mai multe ori prin ciocu mic! Pe post de paratoner, glumind amar, amărăștenii de rând scorniseră și un minivademecum cu vădită tentă etică și pedagogică: Dacă gândești, să nu scrii; dacă scrii, să nu semnezi; dacă semnezi, să nu recunoști; dacă recunoști, să nu te miri. Ideea n-a fost tocmai rea, dovadă că, aplicând-o cu grație și prelungind-o în timp, cei mai mulți dintre duplicitarii și triplicitarii fostului regim au supraviețuit cu succes maxim și în distrofica democrație dâmbovițeană actuală.

Pentru că atâta îi duce capul, dar și din dorința irepresibilă de a demonstra peste fruntarii că, după decembrie 1989, în România, problema gândirii libere a fost pe deplin și definitiv rezolvată la orașe și sate, prin munți, pe văi și pe mănoasele bărăgane, lucrătorii cu gura din noul Minister al Adevărului, ipochimene cu semn schimbat – tipi care, de regulă, sunt tot ăia vechi din linia I, ori din linia a II-a, sau odraslele ălora care ne ologeau dacă îndrăzneam să nu credem că, de exemplu, religia ar fi opiu pentru popor – acum se strofoacă să îi îndemne pe amărăștenii rămași proptiți în frică să gândească liber. Cum știți, un anume post de televiziune a ajuns să ne vârfuiască văzul și auzul cu deja celebra sintagmă gândește liber! În principiu ideea nu-i tocmai rea, e chiar o idee confort sporit, dovadă că aplicând-o cu grație ori cu cinism, în funcție de unde bate vântul, unii chiar s-au scos, așa, ca să folosesc și eu dialectul nașpa! (Care de la nașparliu se trage, evident.)

Așadar, avem de a face cu un îndemn formulat în două vorbe. Prima: Gândește – adică judecă, adică afirmă sau neagă ceva despre ceva; asta dacă poți, dacă îți permiți, pentru că, așa cum se vede cu ochiul liber, fiecare poate cât știe și știe cât a învățat ca să știe. Numai că învățătura a ajuns să coste cu mult mai mult decât îi țin buzunarele pe majoritatea părinților, mai ales din mediul rural... Și nu adaug decât în treacăt că alții, chiar dacă ar dori să învețe, nu pot pentru că nu-i duce capul. De unde nu e nici Dumnezeu nu cere! nu? A doua vorbă: Liber – adicăneîngrădit, adică în afara oricărui control, a oricărei constrângeri interioare sau exterioare ființei, adică nelegat în nici un fel de nimeni și de nimic, adică să-ți trăiești viața cum te taie capul, nu viața să te trăiască pe tine... Gândește liber!

Sună superbissim, dar definește și o incomensurabilă prostie. De ce?

Pentru că acum, aflători fiind noi încă pe la început de mileniu, am ajuns să trăim – deși nu tocmai asta ne-am dorit -, performanța de a fi parte dintr-o lume confuză, poluată în fel și chip, segregată și dezbinată, mutilată, zbuciumată, decimată de toate relele pământului. Însă ceea ce a ajuns să ne doară uneori peste poate, ceea ce ne deranjează cel mai tare este captivitatea. Și se întâmplă așa

deși chiar mulți dintre noi știm: Condiția umană este condiția unor ființe captive! Iar asta este un dat natural, obiectiv, nicidecum o învinuire adusă cuiva, ori o apreciere subiectivistă. Că, vrem sau nu vrem, suntem captivi în natură, dar nu numai. Faptul că este imposibil să-l smulgi pe individ din interdependența sa cu viața, mai bine spus din interdependența sa cu societatea a fost observat demult și discutat îndelung, dar inutil. Mai mult, stările de captivitate spre care este împins omul modern sunt generate de legislația juridică, de credințele religioase, de moravuri și de prejudecăți, de cutume, de apartenența la o cultură sau alta, de apartenența la un grup sau altul, de existența pe un continent sau altul... Dar ce mai neagră captivitate în care au ajuns să trăiască semenii noștri este aceea a imaginilor pe care mass-media nu obosește să le difuzeze. Trei sunt temele predilecte: sexul, banii, violența. Ele, aceste imagini, se interpun între publicurile din ce în ce mai numeroase și mai năzuroase și realitățile vieții ca viață, substituindu-le. Acum, practic, oamenii se găsesc nu numai în captivitatea logografiei, deci a textelor de toate genurile și a discursurilor vorbite, ci și în captivitatea imagografiei statice (fotografia) și mai ales cinetice (televiziune, film, internet...)

Gîndește liber?! – iată un nou vis, iată o nouă inepție cu semn schimbat dintr-o altă utopie, mai perversă decât moartea însăși. De ce? Pentru că omul nu poate exista decât în societate, iar societatea nu poate exista în afara unor reguli clare și distincte, în afara reperelor, a simbolurilor, a sfințeniei. La fel se întâmplă și cu națiunile, cu țările, cu statele lumii. Gândind „liber” – adică așa cum au crezut ei de cuviință – tinerii musulmani din suburbiile Parisului, dar nu numai – au semănat panică, au incendiat, au omorât. Gândind „liber", din ce în ce mai mulți tineri români din generația... PROhab se droghează, se încaieră din te miri ce, își persiflează colegii care încă mai citesc și altceva decât titrajele filmelor porno, provoacă pagube uriașe stadioanelor, fură, intră la cursuri înarmați, bat și înjură profesori, își măcelăresc amantele eleve chiar în cabinetele directorilor de școală, urlă sloganuri rasiste, fetele își transformă mamele în bunici înainte de a le face soacre etc. etc. etc.

Poate că unii dintre dumneavoastră, în bună logică, ar fi tentați să întrebe: Chiar așa?! În România nu mai există reguli, legi, poliție, judecătorii, tribunale, alte autorități? La care răspunsul corect este: Da, sunt,și ce dacă sunt? Și ele gândesc „liber". Iată un exemplu care vine ca o mănușă: De Ziua Națională, Pro Tv a difuzat imnul „Deșteaptă-te, române” în șapte (cifră magică!) variante: de la manele, la muzica lăutărească, la varianta simfonică, cea populară (etno), pe ritmuri de rock și de muzică hip-hop. Iar potrivit colegilor de HotNews.ro (joi,1 decembrie 2005), justificarea celor de la Pro Tv a fost următoarea: „Cele șapte variante ale imnului înseamnă eliberarea de orice convenții și de prejudecăți". Asta în ciuda faptului că art.12(3) din Constituția României stabilește clar că imnul național „Deșteaptă-te, române” face parte din simbolurile naționale. Și în ciuda faptului că însuși Codul Penal, la art. 236, spune la fel de clar că „Orice manifestare prin care se exprimă dispreț pentru insemnele României se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani. Manifestarea prin care se exprimă dispreț pentru emblemele sau semnele de care se folosesc autoritățile se pedepsește cu închisoarea de la 3 luni la 1 an". Poate că veți întreba din nou: „Și” ? Și-am să răspund din nou: Și nimic ! Până acum nu s-a întîmplat nimic. Constituție există, legi există, dar când vine vorba ca ele să fie aplicate se... interpretează în câte variante vor mușchii acelora care interpretează. De unde și concluzia: Generația PROhab n-are de ce să se teamă. Unde-i lege e tocmeală!

P.S. Joi, 8 decembrie 2005, sub titlul „Soluție CNA – Imnul național, în dezbatere publică", în Jurnalul Național poate fi citită următoarea știre: "Consiliul Național al Audiovizualului a dezbătut marți problema imnului României recent difuzat de postul Pro Tv în preajma Zilei Naționale. Radu

Filip, președintele CNA, a propus sancționarea postului cu somație publică, dar soluția nu a întrunit numărul necesar de voturi. În schimb, va fi organizată o dezbatere publică în legătură cu simbolurile naționale."

Ce ar fi de adăugat? Doar atâta: 1. Cînd dorești să nu rezolvi o problemă, ori înființezi o comisie, ori o pui în discuție publică. 2. Vestea bună este că totdeauna ceva mic e mai mult decât nimic. Am citat din mine. Așadar, rămâne cum v-am spus: În România, unde-i lege e tocmeală. Încă!